

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Nikola Rückerová

Název práce: Proces adopce z pohledu sociálních pracovníků

Vedoucí práce: Mgr. Alena Knotková

Oponent práce: Mgr. et Mgr. Petra Ambrožová, Ph.D.

Téma práce: Pro závěrečnou práci bylo zvoleno zajímavé téma, problematika náhradní rodinné péče je stále aktuální, avšak je škoda, že se autorka vzhledem ke studovanému oboru nezaměřila spíše na sociální pedagogii. Až ve výzkumném šetření se dočítáme, že je práce zaměřena na sociální pracovníky fungující v zařízeních věnujících se náhradní rodinné péči, to ale v názvu práce uvedeno není.

Zaměření práce: Řazení jednotlivých kapitol je nelogické, první kapitola je dosti nešťastně pojmenována „Historie“, autorka má pravděpodobně na mysli historický pohled na adopci, nikoliv představení této vědy. Otázkou zůstává, zda je tato kapitola užitečná směrem k výzkumu, protože v rozhovorech se toto téma neobjevilo. Ve druhé kapitole je pojednáno o právním pohledu na adopci, dále jsou v práci zmíněny procesy adopce a statistické údaje, poslední kapitola potom představuje vybrané organizace na území ČR, které se osvojením zabývají (směrem k výzkumu se opět jedná o kapitulu nadbytečnou). Vzhledem k zaměření práce ale schází kapitola, která by pojednávala o definici osvojení, případně by obecně zasadila formy náhradní rodinné péče do současné společnosti a není charakterizován sociální pracovník, z jehož pohledu chce autorka osvojení zkoumat. Autorka se snažila nahlížet na problematiku osvojení z mnoha různých pohledů, ale jednotlivé kapitoly jsou krátké, vytržené z kontextu a bylo by lepší zaměřit se např. pouze na právní pohled, pokud se na něho

ptáme ve výzkumném šetření. Teoretická a empirická část na sebe nenavazují, fakta uvedená v teoretické části vůbec nefigurují ve výzkumu.

Empirické šetření: není dle mého názoru dostatečně opřeno o teoretickou část, některé důležité kapitoly v práci schází (viz výše), výzkum nemá z čeho vycházet. Empirické šetření je dle mého názoru ovlivněno také tím, že autorka nevhodně zformulovala cíl práce. Uvedené cíle se liší, vědecko-výzkumný problém není definován (a autorku by více nasměroval ke správné formulaci cílů). Podobně je to s dílčími cíli práce (cíl nemůže znít „Práce sociálního pracovníka“). Hlavní výzkumná otázka neodpovídá hlavnímu cíli výzkumu, není naznačeno, které tazatelské otázky se týkají jednotlivých okruhů. Nedostatečně a netransparentně je popsán výběr vzorku respondentů. Také kategorie, kterými autorka odpovídá na výzkumné otázky, jsou nelogické. Kategorii je představeno celkem 6, výzkumných otázek je ale 5 (hlavní VO a 4 dílčí). Není tedy jasně uvedeno, na které VO jednotlivé kategorie odpovídají. Shrnutí výsledků bohužel není příliš objektivní, autorka spíše chválí vlastní nasazení v bakalářské práci, ale neodpovídá na VO, nesrovnává výsledky svého výzkumu se současným stavem poznáním atd. V práci nejsou uvedeny transkripce rozhovorů. Není tedy možné hodnotit, zda studentka pracovala s kódováním správně.

Využitelnost pro praxi: Nízká. Autorka „odbyla“ řešení zjištěného tím, že uvedla: „*V budoucnu by bylo určitě velmi přínosné, kdyby takových organizací bylo více a osvojitelé by těchto služeb mohli využívat pravidelně. Díky tomu by se předešlo mnoha problémům, které mohou nastat a nejsou pro osvojitele ani osvojence příjemnými.*“ . Přímá propojenost se sociální pedagogikou je bohužel nulová.

Rozsah práce: Předkládaná bakalářská práce je rozsahově v normě (51 stran) a je rozdělena do šesti kapitol.

Práce s odbornými zdroji: Celkem je v seznamu zdrojů 34 pramenů, monografie a články jsou uvedeny jiným způsobem (velikost písma u jmen autorů), některé odkazy na webové zdroje nejsou kompletní (po otevření odkazu se objeví aktuální informace vzhledem k současné pandemii koronaviru, to asi nebylo záměrem autorky citovat).

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce: by ještě potřebovala dopilovat, např. v úvodu je text velice málo odborný. Stejně tak (trochu jako v beletrii) je např. pojmenována kapitola 4. Jednotlivé nové kapitoly je zvykem řadit na novou stránku. Chyby se objevují zřídka, např. na s. 48 *„mohou nastat a nejsou pro osvojitelé ani osvojenice příjemnými“*.

Cíl práce: *„konkrétněji a co nejpřesněji popsat proces adopce a poukázat na nedostatky, které se v adopci dle odborníků objevují.“* Takto formulovaný cíl nekoresponduje s názvem práce. Cíl práce autorku skutečně „potrápil“, ve výzkumném šetření hovoří hned o několika hlavních cílech – *„Jako cíl výzkumu autorka zvolila zjištění informací o práci sociálního pracovníka v procesu adopce.“*, *„Autorku dále zajímalo, jak proces adopce doopravdy probíhá a kde jsou jeho úskalí.“*, *„Cílem rozhovorů bylo zjistit, jak proces adopce probíhá, jaké má výhody či nevýhody.“*. V závěru je potom uvedeno *„Ve výzkumné části bylo hlavním cílem zjistit názory, poznatky, zkušenosti, doporučení z praxe sociálních pracovníků, kteří pomáhají budoucím adoptivním rodičům s procesem osvojení.“*, *„Bakalářské práce byla zvolena a zaměřena na proces adopce z pohledu sociálních pracovníků.“*. Právě nejednotnost v cíli práce (respektive výzkumu) hodně ovlivnila výsledný dojem z celého textu.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. V úvodu práce uvádíte, že „Adopce se v dnešní společnosti objevuje mnohem častěji než v dřívějších dobách.“. Prosím o doložení tohoto tvrzení.
2. Prosím autorku, aby komisi sdělila, co je cílem práce a pomohla tak zorientovat se v různých pojetích cílů.
3. Prosím autorku, aby přiblížila, jak probíhal výběr respondentů.

Shrnutí: Ačkoliv autorka zvolila nosnou oblast pro vědecko-výzkumný počín, zásadní chybu udělala při formulování cíle práce. Nejednotnost v cíli práce je patrná v celém výzkumném šetření. Z odlišně stanoveného cíle práce a chybějícího vědecko-výzkumného problému plynou i nedostatky ve zpracování dat. Nesouhlasí počet kategorií a výzkumných otázek, v práci není přepsaný rozhovor. Interpretace výsledků není propojena s teorií a autorka nenavrhuje řešení zjištěného. Věřím, že v případném navazujícím studiu se studentka ze svých chyb poučí a magisterská práce bude na vyšší úrovni. Základy práce na odborném textu prokázala.

Navrhované hodnocení: A – B – C – D – E – F

Datum: 27. 4. 2020

.....

Podpis oponenta práce